

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Cap als museus! | A Figueres hi ha cinc museus: el Dalí, el de l'Electricitat, el de l'Empordà, el del Joguet i el de la Tècnica (per ordre alfabètic). Ara que hem de sortir poc de casa, m'he imaginat d'enquestador i, plantat a la porta d'aquests interessants establiments, he parat l'orella a les opinions dels pocs visitants que en sortien: amb cara de satisfacció, repicaven que la visita, una meravella. Els que havia trobat a dins resultaven visiblement interessats en les exposicions, parlaven en veu baixa i no entrebancaven l'admiració de les peces penjades a les parets o exhibides en vitrines. Talment als tres museus públics de l'Escala: el de l'Anxova i de la Sal, el d'Empúries i el de l'Escala, que estrenaven un carnet gratuït per incentivar-hi les visites entre els veïns del municipi. I també a les exposicions dedicades a Monturiol (a l'Escorxador figuerenc) i a la de les «Dones artistes a l'Alt Empordà (1830-1939)», a l'esmentat Museu de l'Empordà. És un bon moment per entrar-hi o per tornar-hi. La cosa m'ha recordat que, després d'un atemptat a Egipte, fa una vintena d'anys, als pocs visitants que hi anaven els permetien accedir als espais que, des d'Agatha Christie, estaven vedats a les multituds.

>> Màquines de cosir al Museu de la Tècnica. (Foto: MUSEU DE LA TÈCNICA DE L'EMPORDÀ)

Una llamborda de memòria a Figueres | Per homenatjar i recordar les víctimes de la persecució nazi, l'any 1996 l'artista alemany Gunter Demnig

va crear les *Stolpersteine*, les 'pedres que fan ensopegar' —una mena de llambordes en forma de cub que presenten un breu text en una cara, visible quan s'encasten al sòl. Onze llambordes de memòria recordaran, a peu d'asfalt i davant de cada una de les cases on van viure, les víctimes del Tercer Reich de la capital empordanesa. El Memorial Democràtic va instal·lar la primera llamborda a la plaça de l'Ajuntament i en va exposar la resta en un acte que va concloure amb la interpretació de «La cançó d'un deportat», a càrrec de l'escalenc Josep Tero.

Alt Empordà Sea Walking | La pandèmia i la consegüent crisi turística fan esmolrar les eines. És així com el senderisme organitzat —les persones que en saben i se n'ocupen— ha ofert durant els mesos de setembre i octubre els Festivals de Senderisme dels Pirineus. Amb aquests actes a l'Alt Empordà, i també al Ripollès i a la Garrotxa, han intentat donar a conèixer aquest esport, promocionar-lo i animar la concurrència a practicar-lo, ja que també facilita coneixements i permet contemplar paisatges plaents i assossegadors. L'Alt Empordà Sea Walking, la principal organització de les que fan funcionar la xarxa de senders Itinerànnia, ofereix, per exemple, una excursió per la serra de les Salines (a sobre de Maçanet de Cabrenys) o una sortida per conèixer en detall cap Ras (al nord de Llançà).

EL BAIX EMPORDÀ

Text i foto > PURI ABARCA

La nova imatge de la gola del Ter | La força de la naturalesa ens va deixar, el 2020, una imatge prou interessant a la zona de la gola del Ter. Els diferents temporals que va suportar aquest extens espai durant l'hivern (deu en total, des del Gloria del gener fins a la llevantada de l'abril) van provocar l'arribada a la platja, entre l'Estartit i Pals, de tota mena de material, orgànic i artificial (els plàstics i altres elements no biodegradables van ser recollits gràcies a diferents accions populars i municipals). Allà es van «instal·lar»

un munt de troncs vinguts tant del riu Ter com del mar. Lluny de suposar un problema, el panorama es va convertir en una diversió per als visitants i els banyistes d'aquest espai natural, que es van dedicar a recollir troncs i a construir petites cabanes, les quals, a l'estiu, van servir de «pèrgoles» per resguardar-se del potent sol. Després dels mesos de calor, s'hi van veure desfilant curiosos, molts dels quals aprofitaven per recollir material (troncs petits o branques) per a diferents usos, com ara treballs manuals. La veritat és que no molesta gens, el nou escenari. I tenint en compte que es tracta d'un espai natural inclòs al Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, amb un cicle propi de renovació, potser no caldria fer-hi res més —com em consta que planegen les autoritats competents— que retirar els troncs que envaeixen el front de mar o els que suposen un perill per a les persones (el «sistema de construcció» de la majoria d'estructures és precari, és clar) i deixar la resta com a elements propis de la zona, uns elements que, a més a més, servirien per reforçar el sistema dunar i litoral. Si la natura ho vol així, en aquest cas, millor deixar-la fer.

>> Els troncs i les cabanes de la zona de la gola del Ter, amb les illes Medes al fons.

Deixalles i inconsciència | No és estrany passejar per camins i corriols de la comarca i veure sovint punts on algú ha llençat andròmines que haurien d'haver anat a la deixalleria, com ara rentadores o rentaplats, neveres o matalassos. Mesos enrere, per exemple, algú va buidar literalment les golfes d'una casa, pel que semblava, i va deixar tot el que hi havia en un racó de bosc situat als voltants d'Ullastret: mobles, estris de cuina, matalassos i, fins i tot, material tecnològic. No gaire més lluny d'allà, a l'antiga llera del Daró (el riu va ser canalitzat cap al Ter als anys seixanta del segle xx),

és habitual trobar gènere per a la deixalleria, unes vegades amagat entre arbustos i d'altres, a plena vista. A veure, els transgressors no veuen que, un cop carregat el material que volen llençar, els seria igual de fàcil portar-lo a la deixalleria que arribar fins al punt amagat per abocar-lo? És clar que és impossible enxampar totes les persones que fan abocaments incontrolats en espais naturals en el moment que ho fan, i potser les campanyes de sensibilització no són enteses per alguns. O simplement, hi ha més inconscients dels que ens pensem. Ves a saber. No quedarà més remei que augmentar la vigilància dels possibles punts d'abocament, amb l'esperança d'enxampar els inconscients «mandrosos».

EL GIRONÈS

Text i foto > **DANI VIVERN**

Anquilosament administratiu | Trigar anys per comprovar si el solar del costat de l'Auditori de Girona és o no és de propietat municipal ja ho diu tot. S'inclou en altres mostres de despreocupació legislativa en drets tan elementals com el de la propietat. Si fotre fora uns ocupes d'un immoble, per més papers que esgrimeixi el propietari, ja és un treball hercúli, imagineu-vos arribar a esbrinar de qui és tot un solar. Què hi farem. Bé, de coses se'n fan, cal reconèixer-ho. Esperem que el sistema d'enviament i lliurament de paquets denominat Smart Point, recentment estrenat, posi fi als embussos provocats pels vehicles de transport, sobretot al Barri Vell, que fins ara no tenien altra opció que disputar-se un racó per descarregar mercaderies.

Més complicat de solucionar és arribar a un acord a tres bandes per posar d'una vegada fil a l'agulla a la remodelació de la Casa de Cultura. No és senyal de bona salut administrativa que un equipament que havia funcionat a tot drap durant dècades ja faci set anys que està en una inòpia inexplicable, almenys per als ciutadans. També està tancat l'aparcament del Pallol, des que el temporal Gloria va demostrar, una vegada més, que a Girona no es poden parar els peus a l'aigua sense pagar-ne les conseqüències.

Guspires culturals | Mentrestant, la cultura fa un encomiable esforç per mantenir-se entre tanta grisor pandèmica. Actes com el del centenari de la Casa Masó o els murals pintats en façanes de Santa Eugènia i Can Gibert del Pla, en la segona edició del Monar't, han estat algunes d'aquestes heroïcitats. Per cert, la manca de subvenció municipal al Milestone Project d'enguany per por de la COVID-19 sembla que n'ha provocat la cancel·lació. No entenem gaire que una activitat al carrer que, a més, comptava amb altres fonts de finançament ja en ferm, com ara la Diputació, hagi hagut d'esperar temps millors, vist que, d'activitats, n'hi ha de força més risc. Pocs dies abans de Fires, encara no era clar si ja ho podíem donar tot per cancel·lat. La gent es preguntava si hi hauria castell de focs... o si n'hi hauria per tirar el barret al foc. Perquè la cosa no està per brocs, i els professionals de l'hostaleria, dels bars, del lleure i de l'espectacle, entre molts altres sectors, no necessiten cap lliçó d'economia per constatar el desastre. De fet, no s'entén gaire per què els diners del FEDER, d'ajuda europea, han d'anar a parar a temes de cultura (ara mateix, no era urgent remodelar l'espai on s'exhibeix el tapís de la Creació) mentre s'ensorra la sanitat.

>> Una de les pintures murals fetes a l'octubre al barri de Santa Eugènia.

Retorn al camp? | Sembla clar, a hores d'ara, que els anys de vi, flors i turistes trigaran a tornar, i que l'economia de la conurbació gironina s'haurà de reconvertir cap a un model molt més auster, pragmàtic i de projecció local. Potser ha arribat el moment de recuperar les sortides dominicals cap a la ruralia més propera, i aprendre'n unes quantes veritats. Estem veient que una part gens menyspreable de joves planteja anar a viure al camp i redreçar el seu futur professional des del retorn a la terra. I no és estranya la

seva fugida endavant, en veient el ball de xifres, de vaticinis destarotats, de mesures i contramesures, de manca de rigor informatiu... i d'una política que ho impregna tot.

Això sí: entre tant de desengany i crispació, es nota un ressorgiment de la solidaritat entre la gent del carrer, i de la proliferació de voluntariat a les entitats d'ajuda als més desvalguts. Caldrà veure, però, que aquestes accions estiguin ben dirigides, i que no se n'aprofitin uns quants —bastants— vividors professionals de la caritat aliena. Que n'hi ha.

EL PLA DE L'ESTANY

Text i foto > **XAVI XARGAY**

Un lema d'allò més... | Durant el primer confinament, Banyoles va endegar una campanya de publicitat amb el lema «De Banyoles» sobre un fons blau. Aquest «De Banyoles» podia tenir un aire d'orgull o de prepotència, de sòlid sentiment de pertinença o de repel·lent menyspreu cap al foraster. Malgrat l'opinió del meu nebot, jo prefereixo quedar-me amb les primeres opcions. Que són, crec, les que han motivat l'exposició al Museu Arqueològic amb el títol «Denominació d'Origen: Banyoles», organitzada per l'Associació Banyoles de Comerç i Turisme i pels museus del poble. La mostra du com a subtítol «Passat, present i futur del comerç de proximitat» i pretén, com diuen els prospectes, «fer un viatge per l'origen i la construcció d'una identitat pròpia a través del comerç de proximitat».

De Banyoles és, també, una de les grans triomfadores de l'atletisme estatal: Esther Guerrero, que va guanyar, el mateix dia i amb minuts de diferència, el Campionat d'Espanya de 800 i 1.500 metres, una proesa que només havien aconseguit en tota la història dues atletes més. L'any passat, l'Esther va batre el rècord d'Espanya dels 2.000 metres.

No és de Banyoles, però com si ho fos: Tino Soriano, un dels fotògrafs que millor ha retratat l'estany, ha publicat *BanyoleSpeculum*, un llibre preciós amb haikus de J. N. Santaaulàlia. I és que Banyoles, que ja ha arribat als vint